

Rapport

Datum: 26 maart 2007

Rapportnummer: 2007/051

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de officier van justitie van het Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie te Soesterberg hem, in antwoord op zijn verzoek om teruggave van € 30 aan zekerheid, bij brief van 3 februari 2006 heeft meegedeeld dat hij enig geduld moest betrachten en nog acht weken moest wachten.

De rechter had op 28 november 2005 beslist dat verzoeker recht had op dit bedrag.

Verzoeker klaagt er verder over dat de officier van justitie van het Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie in zijn brief van 23 februari 2006 heeft geweigerd om door hem gemaakte kosten te vergoeden, die hij heeft gemaakt om zijn recht te halen.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoeker ontving op 24 juli 2004 van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) een beschikking waarin hem door de officier van justitie van het Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie (BVOM) (verder te noemen: de officier), een verkeersboete van

€ 30 werd opgelegd in verband met een snelheidsovertreding.

2. Op 4 augustus 2004 tekende verzoeker beroep aan tegen voornoemde beschikking bij de officier, aangezien verzoeker van mening was dat op het traject waar de overtreding was geconstateerd geen snelheidsbeperking gold.

Op 5 augustus 2004 voldeed verzoeker de opgelegde verkeersboete.

3. De officier verklaarde op 23 september 2004 het beroep ongegrond. Verzoeker stelde vervolgens op 26 oktober 2004 beroep in bij de kantonrechter.

4. Op 28 november 2005 verklaarde de kantonrechter van de rechtbank Utrecht het beroep van verzoeker gegrond en vernietigde de beslissing van de officier.

5. In januari en februari 2006 nam verzoeker contact op het met CJIB met de vraag wanneer hij het boetebedrag teruggestort zou krijgen. Het CJIB deelde hem in februari 2006 mee dat hen niets bekend was van een uitspraak van de kantonrechter.

6. Verzoeker klaagde er op 2 februari 2006 bij de officier over dat het CJIB het bedrag van € 30 nog niet had teruggestort op zijn bankrekening. Voorts verzocht hij in de klachtbrief om vergoeding van gemaakte kosten van € 925, bestaande uit onder meer reiskosten en derving van inkomsten.

7. De officier antwoordde verzoeker op 3 februari 2006 dat het CJIB een melding had moeten ontvangen dat zijn beroep door de kantonrechter gegrond was verklaard en dat derhalve zijn geld geretourneerd diende te worden, maar dat dit niet was gebeurd. De officier bood hiervoor zijn verontschuldiging aan. Tevens gaf hij aan dat hij thans persoonlijk het CJIB in kennis had gesteld van de uitspraak van de kantonrechter. De officier verzocht verzoeker nog enig geduld te betrachten en meldde dat, indien verzoeker binnen acht weken het bedrag nog niet zou hebben ontvangen, hij contact met het CJIB kon opnemen.

8. Op 5 februari 2006 wendde verzoeker zich tot de Nationale ombudsman, aangezien in de klachtafhandeling door de officier niet was ingegaan op het schadevergoedingsverzoek.

Naar aanleiding van voornoemde brief verzocht de Nationale ombudsman de officier om op het verzoek te reageren. Op 23 februari 2006 wees de officier het verzoek tot schadevergoeding af. De officier stelde onder verwijzing naar artikel 7:28 derde lid Algemene wet bestuursrecht zich op het standpunt dat het verzoek had moeten worden ingediend, vóórdat hij een beslissing op het beroepschrift genomen had. In dit geval had de officier op 14 september 2004 reeds een beslissing op het beroepschrift genomen en dateerde het verzoek van verzoeker van 2 februari 2006.

9. Op 3 maart 2006 wendde verzoeker zich wederom tot de Nationale ombudsman. Verzoeker gaf in de brief gemotiveerd aan dat hij het niet eens was met de afwijzing van het verzoek tot onkostenvergoeding.

Verzoeker stelde dat hij op de zitting van de kantonrechter de gemaakte onkosten had genoemd. De kantonrechter sprak zich in het vonnis over de onkostenvergoeding niet uit.

10. Op 10 mei 2006 is het bedrag door het CJIB aan verzoeker geretourneerd.

I. Ten aanzien van de mededeling van de officier van justitie

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de officier, in antwoord op zijn verzoek om teruggave van € 30 aan zekerheid, bij brief van 3 februari 2006 heeft meegedeeld dat hij enig geduld moest betrachten en nog acht weken moest wachten tot het bedrag teruggestort zou worden.

Hij stelde daartoe dat de kantonrechter op 28 november 2005 de beslissing van de officier had vernietigd, maar dat hij in februari 2006 nog steeds niet over het terug te storten boetebedrag beschikte. Verzoeker stelde zich in zijn klachtbrief op het standpunt dat er bij het Openbaar Ministerie sprake was van een chaotische toestand.

2. De minister van Justitie achtte op 20 juni 2006, na advies bij het College van procureurs-generaal te hebben ingewonnen, de klacht ongegrond en overwoog daartoe het volgende:

"Met betrekking tot de restitutie van de zekerheid constateert het College dat van de zijde van het BVOM in de brief van 3 februari 2006 jl. reeds is erkend dat er een administratieve omissie heeft plaatsgevonden. Hiervoor zijn ook excuses aangeboden aan verzoeker. In de brief is eveneens aangegeven welke acties door de behandelend medewerker van het BVOM zijn uitgevoerd om te bewerkstelligen dat de restitutie van de zekerheidstelling alsnog zou plaatsvinden. Daarbij is aan betrokkene inderdaad gevraagd nog enig geduld te betrachten. De reden daarvan was dat de administratieve afwikkeling van een opdracht tot restitutie nu eenmaal tijd vergt. In de slotzin van de brief wordt verzoeker gevraagd om - als hij binnen 8 weken nog geen geld heeft ontvangen - rechtstreeks contact op te nemen met het CJIB. Met die passage is beoogd om verzoeker alvast door het verwijzen naar de juiste instantie, voor het geval er onverhoopt nog iets mis zou gaan met de betaling. Er is dus niet gezegd dat verzoeker nog 8 weken moest wachten.

Naar het oordeel van het College heeft het BVOM met de brief van 3 februari 2006 correct gehandeld. De klacht is dan ook ongegrond.

Uit inlichtingen van het CJIB heeft het College overigens begrepen dat verzoeker op 17 maart 2006 is gevraagd zijn rekeningnummer kenbaar te maken. Op 3 april 2006 is het antwoord ontvangen.

Het bedrag is door het CJIB op 10 mei 2006 aan verzoeker geretourneerd. Daarna kan het nog ongeveer twee weken duren alvorens het bedrag feitelijk is bijgeschreven op het (buitenlandse) bankrekeningnummer van verzoeker."

Beoordeling

3. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat een bestuursorgaan slagvaardig en met voldoende snelheid dient op te treden. Dit vereiste brengt met zich mee dat een bestuursorgaan, in geval het door de rechter in het ongelijk is gesteld, bij de tenuitvoerlegging van de uitspraak voortvarend te werk dient te gaan.

4. Verzoeker heeft zich met de vraag wanneer hij het boetebedrag zou terugkrijgen eerst tot het CJIB gewend. Toen het CJIB hem meldde niet bekend te zijn met de uitspraak van de kantonrechter lag het voor de hand dat hij zich tot de officier wendde. De officier berichtte hem dat er inderdaad iets mis was gegaan.

Alhoewel de feitelijke uitvoering van de teruggave van het boetebedrag door het CJIB moest worden verricht had in deze situatie van de officier verwacht mogen worden dat hij de voortvarende afwikkeling tot zijn persoonlijke verantwoordelijkheid had gerekend en dat

vanuit het parket de vinger aan de pols was gehouden.

Dit in aanmerking nemend overweegt de Nationale ombudsman als volgt.

5. De Nationale ombudsman is het met de minister eens dat in de brief van 3 februari 2006 door de officier niet (expliciet) gezegd wordt dat verzoeker nog acht weken op terugstorting van het bedrag moet wachten. Anderzijds wekt die mededeling toch op z'n minst de suggestie dat het normaal is dat ook in een geval als dit, waarin al iets mis is gegaan met de verwerking van gegevens, de daadwerkelijke terugbetaling toch wel een week of acht op zich zal laten wachten. Dat getuigt van een onvoldoende voortvarende aanpak.

Gezien het bovenstaande heeft de officier in strijd met het vereiste van voortvarendheid gehandeld.

De Nationale ombudsman merkt hierbij op dat het bestuursorgaan aan de burger termijnen stelt waarbinnen bijvoorbeeld een boete betaald dient te worden. Indien dit niet het geval is wordt het boetebedrag verhoogd. In dit licht is het opmerkelijk dat terugbetaling van het boetebedrag aan verzoeker door het CJIB eerst na zes maanden heeft plaatsgevonden, te meer nu volgens de executierichtlijn Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV) het CJIB binnen één maand na melding aan de betrokkene moet restitueren.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de onkostenvergoeding

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de officier in zijn brief van 23 februari 2006 heeft geweigerd om de door hem gemaakte (beroeps)kosten, bestaande uit onder meer reiskosten en inkomstenverlies, te vergoeden. Volgens het Besluit Proceskosten Bestuursrecht heeft hij recht op vergoeding van de kosten, zo stelt hij. Hij wees er ook op dat er op het moment van indienen van beroep bij de officier van justitie nog geen sprake was van aanzienlijke kosten; die kwamen pas nadat de officier van justitie het beroep verwierp.

Daarbij komt dat de officier hem nimmer erop heeft geattendeerd dat de mogelijkheid van het indienen van een onkostenvergoeding bestond.

2. De minister van Justitie achtte op 20 juni 2006, na advies bij het College van procureurs-generaal te hebben ingewonnen, de klacht ongegrond en overwoog daartoe het volgende:

"Op grond van artikel 7:28 lid 3 Awb dient een verzoek tot vergoeding van kosten die gemaakt zijn in het kader van de beroepsprocedure bij de officier van justitie te worden

gedaan voordat op het beroep is beslist. Een verzoek om vergoeding van kosten die gemaakt zijn in verband met de behandeling van een beroepschrift bij de kantonrechter, dient te worden gedaan voordat de kantonrechter uitspraak heeft gedaan (vgl art. 8:75 lid 1 Awb jo. Art. 7:28 lid 3 Awb).

Nu niet gebleken is dat betrokkene tijdig een verzoek om kostenvergoeding heeft ingediend, is het verzoek door het BVOM dan ook terecht afgewezen. De klacht is ongegrond.

Ik deel het oordeel van het College."

Beoordeling

4. Met betrekking tot het administratief beroep bij de officier geldt op grond van artikel 7:28 derde lid van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) dat een verzoek tot vergoeding van gemaakte kosten in het kader van de beroepsprocedure kan worden gedaan **voordat het beroepsorgaan op het beroep heeft beslist**.

Op grond van artikel 8:75 eerste lid van de Awb (beroepsprocedure bij de rechtbank) kan een verzoek tot vergoeding van de gemaakte kosten in het kader van de beroepsprocedure bij de kantonrechter worden ingediend **voordat de kantonrechter uitspraak doet**.

5. De officier van justitie heeft in eerste instantie slechts gewezen op artikel 7:28 derde lid Awb, terwijl duidelijk was dat verzoekers kosten voornamelijk kosten betroffen die hij in verband met de procedure voor de kantonrechter had gemaakt. In zoverre heeft de officier van justitie de afwijzing van verzoekers schadeclaim niet deugdelijk gemotiveerd. De minister van Justitie heeft de motivering echter aangevuld en op artikel 8:75 eerste lid Awb gewezen.

Uit dat wetsartikel volgt dat bij uitstek de (kanton)rechter mag oordelen over het verzoek tot kostenvergoeding.

6. Voor een beroep op de burgerlijke rechter nadat de kantonrechter (in dit geval als bestuursrechter) uitspraak heeft gedaan, is derhalve geen plaats meer. Nu verzoeker van de exclusieve mogelijkheid om veroordeling van de officier in zijn proceskosten te vragen aan de kantonrechter kennelijk geen gebruik heeft gemaakt, is de Nationale ombudsman, gelet op artikel 9:22 Awb, niet bevoegd een oordeel uit te spreken over de afwijzing door de officier van het verzoek om vergoeding van de kosten.

Hieraan doet niet af dat verzoeker stelt de gemaakte onkosten tijdens de zitting van de kantonrechter aan de orde te hebben gesteld. De vraag of de kantonrechter ten onrechte niet op een verzoek tot kostenvergoeding heeft beslist, staat niet ter beoordeling aan de

Nationale ombudsman, nu de Nationale ombudsman niet bevoegd is te oordelen over klachten over rechterlijke instanties. In zoverre is de Nationale ombudsman niet bevoegd zich uit te spreken over de onderzochte gedraging.

7. Verzoeker heeft tevens aan de orde gesteld dat de officier hem op de mogelijkheid van het indienen van een claim had moeten wijzen. De Nationale ombudsman overweegt dat er geen wettelijke bepaling is die de officier daartoe verplicht en dat het evenmin een behoorlijkheidsvereiste is dat in het kader van een procedure bij de bestuursrechter het bestuursorgaan de appellant wijst op deze mogelijkheid.

In zoverre is de onderzochte gedraging behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de officier van justitie van het Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie te Soesterberg, is gegrond ten aanzien van de mededeling van de officier van justitie, wegens schending van het vereiste van voortvarendheid.

Met betrekking tot de klacht over de onkostenvergoeding is de Nationale ombudsman deels niet bevoegd; voor het overige is de klacht ongegrond.

Onderzoek

Op 8 februari 2006 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer H. te S., met een klacht over een gedraging van de officier van justitie van het Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie (BVOM) te Soesterberg.

De Nationale ombudsman heeft naar aanleiding van de klachtbrief van verzoeker met betrekking tot het niet antwoorden op het verzoek tot onkostenvergoeding geïntervenieerd.

Vervolgens ontving de Nationale ombudsman op 3 maart 2006 een aanvullend verzoekschrift van verzoeker met een klacht over gedragingen van de officier van justitie van het BVOM te Soesterberg.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren. Verzoeker maakte van die gelegenheid geen gebruik.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Het ministerie van Justitie deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 5 februari 2006 met verschillende bijlagen.

Brief van de Nationale ombudsman aan het Parket-Generaal met het verzoek om in te gaan op het verzoek tot onkostenvergoeding van 21 februari 2006.

De brief van de officier van 23 februari 2006 waarin het verzoek tot kostenvergoeding van verzoeker wordt afgewezen.

Aanvullend verzoekschrift van verzoeker van 3 maart 2006.

Reactie van het Ministerie van Justitie, Bureau Secretaris-Generaal van 20 juni 2006.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Executierichtlijn WAHV van 1 februari 2005

Artikel 24

"Als een betrokkene beroep instelt bij de kantonrechter wordt de zekerheidsstelling aan het CJIB betaald. Als de kantonrechter het beroep gegrond verklaart dan wordt de betaalde zekerheidsstelling binnen één maand na melding aan het CJIB aan betrokkene gerestitueerd."

2. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 7:28

"1. Voor de behandeling van het beroep is geen recht verschuldigd.

2. De kosten, die de belanghebbende in verband met de behandeling van het beroep redelijkerwijs heeft moeten maken, worden door het bestuursorgaan uitsluitend vergoed op verzoek van de belanghebbende voor zover het bestreden besluit wordt herroepen wegens

aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid. In dat geval stelt het beroepsorgaan de vergoeding vast die het bestuursorgaan verschuldigd is.

Artikel 243, tweede lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is van overeenkomstige toepassing.

3. Het verzoek wordt gedaan voordat het beroepsorgaan op het beroep heeft beslist. Het beroepsorgaan beslist op het verzoek bij de beslissing op het beroep.

4. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de kosten waarop de vergoeding uitsluitend betrekking kan hebben en over de wijze waarop het bedrag van de kosten wordt vastgesteld."

Artikel 8:75

"1. De rechtbank is bij uitsluiting bevoegd een partij te veroordelen in de kosten die een andere partij in verband met de behandeling van het beroep bij de rechtbank, en van het bezwaar of van het administratief beroep redelijkerwijs heeft moeten maken.

(...)."

3. Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften

Artikel 13a, eerste lid

"De kantonrechter is bij uitsluiting bevoegd een partij te veroordelen in de kosten die een andere partij in verband met de behandeling van het beroep bij het kantongerecht redelijkerwijs heeft moeten maken. De artikelen 7:15, tweede tot en met vierde lid, en 7:28, tweede lid, eerste volzin, derde en vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht zijn van toepassing. (...) Het Besluit proceskosten bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing. (...)."